

De Kruisbek broedend in Nederland. Hedenmorgen (1 Juni 1931) nam ik alhier in Bilt-hoven een kruisbek waar, die een voortdurend om voedsel bedelend jong bij zich had. Het jong maakte daarbij een geluid, gelijk aan dat hetwelk jonge vinken van denzelfden ouderdom plegen te uiten. Zoo nu en dan deed het jong reeds pogingen, om evenals de oude vogels doen, de schubben van een dennepappel uiteen te duwen, om bij de zaden te kunnen komen. Het is dus wel zeker, dat in 1931 te Bilthoven kruisbekken hebben gebroed.

W. VAN HARENCARSPER

Op 10 Juni j.l. nam ik op ongeveer 300 M. afstand van de eerste waarneming de beide vogels opnieuw waar. Het jong verried zijn aanwezigheid alweer door zijn luidruchtig en schel roepen om voedsel, nu veel krachtiger en scherper dan bij een jonge vink in de zelfde omstandigheden het geval is. Tijdens de voeding door den ouden vogel, trilde het jong hevig met de vleugels. Even later zag ik het jong zelfstandig een dennepappel met den snavel bewerken. Uit beide waarnemingen (1 en 10 Juni) blijkt dat een uitgevlogen jonge kruisbek nog gedurende minstens 10 dagen door de ouders wordt gevoederd.

W. VAN HARENCARSPER

Het wordt nu weldra twintig jaar, dat wij wachten op het bericht van het broeden van kruisbekken in ons land. Toen er na de groote invasie van 1909 in het volgende jaar nog honderden kruisbekken in ons land rondvlogen leek het wel, of ze moesten hier hebben gebroed. Niemand echter had nest of jongen gezien. De waarneming van den heer van Harencarspel aat nu gelukkig geen twijfel meer toe.

Het dichtst in de buurt nestelt de kruisbek in Sleeswijk Holstein in de buurt van Husum in de Dreisdorfer Forst, een nieuw aangelegd naaldbosch met Bergden, Zwarte den Nordmannspar, Fijnspar, Zilverpar, Douglas, Sitkaspar, Japansche Larix. Het nest lag in een 25-jarigen spar op den vijftien takkenkrans vlak tegen den hoofdstam en bestond uit larixtwijgjes, mos en grassprietten van Molinia. Het broeden begon al in Februari.

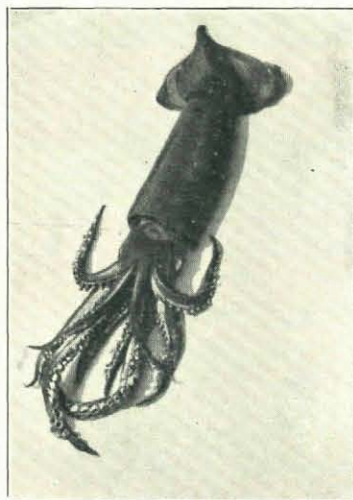
T.

Pijlinktvisch. Op 24 April 1931 vond ik hoog op het strand, vlak tegen den voet van de buitenduinen tusschen Noordwijk en Zandvoort, een Pijlinktvisch liggen. Bij determinatie bleek het de *grote pijlinktvisch* *Ommastrephes sagittatus* d'Orb. te zijn. Het exemplaar was vrijwel heelmaal gaaf, ofschoon er groote troepen zilvermeeuwen en sterns op het strand aanwezig waren, maar die schenen het niet gevonden te hebben. Het kon nog goed geprepareerd worden.

Dezelfde soort werd door N. Tinbergen beschreven in D. L. N. jaargang XXXIII, p. 45. Daar deze exemplaren ook in April (1924) gevonden waren en de soort overigens toch maar zelden op onze kust wordt aangetroffen, leek deze vondst mij wel de moeite waard om ze mee te deelen.

Amsterdam, Mei 1931

H. W. E. CROOCKEWIT

Groote pijlinktvisch, Loligo (Ommastrephes) sagittata (Lam.) d'Orb.

Een veilig overwinteringsoord voor moerasvogels. Op de Internationale Conferentie voor de bescherming van Trekvogels, in het bijzonder jachtwild, is de wensch uitgesproken, dat in alle landen gebieden zouden worden gesticht, waar de vogels volstrekt veilig zouden zijn m.a.w. waar niet gejaagd zou mogen worden.

Deze wensch treedt thans in vervulling in Engeland. De Engelsche Vereeniging tot Bescherming van vogels heeft een deel van Romney Marsh aangekocht, dat nu onder deskundige voorlichting wordt ingericht als winterverblijf voor zwem- en waadvogels. De „inrichting” bestaat hoofdzakelijk in het regelen van de waterpartijen en het aanbrengen van beplanting en beveiliging. Medewerking is verkregen van den belendenden pachter (een zaak van veel belang) en met dat al is een begin gemaakt met een belangrijk bedrijf, dat in Canada en de Vereenigde Staten reeds jaren geleden is aangepakt. Ook in ons land kunnen dergelijke vrijplaatsen — echte „sanctuarja” — gesticht worden en vanzelf denken wij daarbij aan het nieuwe landschap, waarmee wij worden verrijkt: de Zuiderzeepolders. De Zuiderzee, tot nu toe een belangrijk overwinteringsoord voor trekvogels, wordt nu veranderd in polders met een aantal groote en kleine meren: IJsselmeer of Flevomeer (hoe zal het heeten?) Pampusmeer, Amstelmeer en nog tal van randmeren langs de

gansche voormalige kust. Nu ligt het voor de hand, om eenige van die meren, zoo niet alle, te wijden aan de moderne internationale vogelbescherming. De Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten is in dezen reeds werkzaam. Ik voor mij zou al tevreden zijn, als we met de jacht half om half zouden kunnen doen en denk, dat de jacht daar heel wel bij zou varen.

JAC. P. THIJSSSE

De Veenboschbes op Terschelling. Reeds eenige jaren geleden werd op Vlieland de veenboschbes of rijsbes (*Vaccinium uliginosum*) gevonden in gezelschap van de vosbes (*Vaccinium Vitis Idaea*). Prof. Wevers schreef de aanwezigheid van deze en dergelijke planten toe aan de vogels. De vraag rees, waarom wij dan op de Noordzee-eilanden, waar toch zoo'n drukke vogelbeweging is, nog niet veel meer van die bessenplanten zouden vinden. Nu, waarschijnlijk zijn er nog meer dan wij weten. Wij vonden ten minste in Mei van dit jaar in de Oostelijke duinen van Terschelling nog een flinke plek van de rijsbes en wel op dezelfde soort van standplaats als op Vlieland, een grazige duinvlakte. De planten bleven ook laag, al stonden ze in bloei, wel vreemd om te zien, als je zoo in het Korenburgerveen gewend bent aan bijna manshooge heesters.

In de Kennemerduinen hebben de vogels lelietjes van dalen gezaaid op een Noordhelling van op een na den laatsten duinrichel naar de zee. Ze vormen al een plek van 25 vierkante meter en groeien daar in gezelschap van salomonszegel en aardbeien.

Wie zijn vacantie op Texel doorbrengt, moet probeeren ook daar in de duinen eens zulke vondsten te doen.

JAC. P. THIJSSSE

Een jachtveld in de hoge lucht? Door ongesteldheid te bed liggend, heb ik gelegenheid een groot stuk van het luchtruim te overzien. 't Is een prachtige herfstdag, met haast nog zomerse temperatuur. Langzamerhand betreft de hemel en uit Zuid en West en zelfs uit N. West drijven, bijna onzichtbaar, grillig gevormde wolkenmassa's tezamen. Weldra is nog slechts hier en daar, af en toe, een enkele opening door de wolken te bespeuren.

Nu wordt mijn aandacht getrokken door een steeds in aantal toenemend gevogelte, zwaluwen, spreeuwen en meeuwen. De dieren vliegen zeer hoog of eigenlijk fladderen alleen. Soms staan ze haast stil, een oogenblik rustend op de wieken. Dan zie ik een plotseling happen en snappen. 't Is alsof ze iets pikken uit de lucht.

Reeds meermalen zag ik iets dergelijks, soms van meeuwen, soms van spreeuwen. Maar nimmer zag ik zooiets doen door de drie genoemde vogelsoorten tegelijk. Zwaluwen grijpen haar prooi, snelvliegende, onmerkbaar. Maar nu hielden ze, als de andere vogels, soms ook een oogenblik haar vlucht in, om iets weg te happen. Wat kan dat „iets" zijn geweest, zoo vraag ik me af. Natuurlijk moet het een voor alle drie vogelsoorten welkome prooi geweest zijn.

Misschien dat door de zuidelijke, hoge luchtstroom een insectenheer werd meegevoerd, dat door een koudere noordelijke luchtstroom opgehoopt, tegengehouden, aan de vogels, in het voor mij zichtbare deel van de lucht, gedurende een half uur ongeveer, een prachtig en begeerlijk jachtveld bood.

Wie weet het?

B.

V. L.

Zwartkopmees en mais. Meerdere malen heb ik waargenomen, dat niet alleen zwartkopmees maar ook vooral pimpels en zelfs koolmeeszen maïskorrels bewerkten. Ze durven daarvoor gerust kippenhokken binnengaan, al is 't door een deurtje!

Het is jammer, dat de heer Joman (tenminste hij rept er niet van) niet even de moeite heeft genomen een „geval" maïskorrel op te rapen! Hij had dan zeer zeker kunnen zien, dat 't onze meesjes vooral te doen is om de witte, scherpe punt, waar de kiem zit. Is die er uitgeplozen, dan wordt als regel de korrel *weggegooid* en moet er een nieuwe aan gelooven. Een enkele maal probeert er nog eens eentje de korrel wat verder uit te hollen, maar vaak gebeurt zooiets niet. Het is te begrijpen, dat een troepje meesjes heel wat korrels wegsjouwten kan in een kwartiertje!

Rijssen (O.)

JAC. BOUMA

Torenvalk op toren. Vorige week vond ik in Warmenhuizen op den toren der Ned. Herv. Kerk een valkennest met 6 eieren, daar U nu in uw vogelboekje aangeeft dat de torenvalk 3—5 eieren legt, wilde ik U dit toch even berichten. Dit was in een oud roekennest. In het jaar 1929 vond ik in de luizalen van denzelfden toren naast elkaar twee valkennesten, die ze zelf gebouwd hadden op afstand van pl.m. 60 cm. van elkaar, alle twee met twee eieren, later waren de eieren geroofd. Nu weet ik niet, of het voor U nog van waarde is dit te weten, maar ik wilde het U toch even berichten.

Warmenhuizen 18 Mei '31

J. WESTRA